

ספטמבר 2026

## כללים והנחיות לכתיבת ניירות עמדה והנחיות מקצועיות

מטרת המסמך: מסמך זה נועד להגדיר עקרונות, כללים ותהליך עבודה אחיד לכתיבה, לבחינה, לאישור, לפרסום ולעדכון של ניירות עמדה ו/או הנחיות מקצועיות מטעם עמותת עתיד. מטרת ההנחיות היא להבטיח כי ניירות העמדה ו/או ההנחיות המקצועיות של העמותה יהיו:

- מבוססי ראיות מדעיות עדכניות ומשקפים את הידע המדעי העדכני ואת הקונצנזוס המקצועי
- מקצועיים, אובייקטיביים ושקופים
- מתודולוגיים ואמינים
- רלוונטיים לעבודת הדיאטנים והתזונאים בישראל
- בעלי ערך יישומי עבור אנשי המקצוע וקובעי המדיניות
- נקיים ככל האפשר מהשפעות של אינטרסים מסחריים או אחרים.

נייר עמדה ו/או הנחיות מקצועיות מטעם העמותה מהווה מסמך מקצועי המבטא את עמדת העמותה בנושא מוגדר, בהתבסס על הראיות המדעיות הזמינות ועל תהליך מקצועי ומתודולוגי סדור.

### מהו נייר עמדה?

נייר עמדה הוא מסמך מקצועי המציג את הידע המדעי והמקצועי העדכני בנושא מוגדר, מנתח את הראיות הקיימות ומנסח מסקנות והמלצות הנגזרות מהן.

נייר עמדה אינו אמור להיות סקירת ספרות מקיפה בלבד. תפקידו הוא לחבר בין הראיות הקיימות לבין הפרקטיקה המקצועית, ולהציג עמדה ברורה ומנומקת של העמותה.

יש להבחין בין:

- **הנחיה מקצועית (Guideline)** – מסמך הכולל המלצות מובנות להתערבות או לטיפול, המבוססות על תהליך מתודולוגי שיטתי של הערכת ראיות וגיבוש המלצות.
- **נייר עמדה (Position Paper)** – מסמך המשלב סקירת ראיות, פרשנות מקצועית וקונצנזוס, ומציג את עמדת העמותה בנושא מוגדר.

בהתאם לנושא, נייר עמדה יכול לכלול המלצות מעשיות, אך יש להבחין בבירור בין ממצאי המחקרים לבין המלצות המבוססות על שיקול דעת מקצועי או קונצנזוס.

\* לאורך המסמך, במידה ולא צוין אחרת, כשרשום נייר עמדה - הכוונה היא לנייר עמדה ו/או הנחיות מקצועיות.

### נייר עמדה/ הנחיות מקצועיות

נייר עמדה יכול להיכתב כאשר קיים צורך מקצועי, ציבורי או מדיניות בהצגת עמדה רשמית של העמותה, ובכלל זה:

- סוגיה מקצועית משמעותית שבה קיימת אי-בהירות או מחלוקת
- תחום חדש או מתפתח הדורש התייחסות מקצועית
- שינוי משמעותי בראיות המדעיות
- צורך בהגדרת סטנדרט מקצועי
- סוגיה בעלת השלכות על עבודת הדיאטנים והתזונאים
- סוגיה בעלת השלכות על בריאות הציבור
- צורך בהצגת עמדת העמותה בפני משרד הבריאות, ארגוני בריאות, גופים מקצועיים או קובעי מדיניות
- צורך בשיתוף פעולה עם איגוד רפואי או מקצועי אחר.

לפני תחילת כתיבת נייר עמדה יש לבחון האם קיימת כבר הנחיה, הצהרת עמדה או נייר עמדה עדכני בנושא, ומהו הערך המוסף של מסמך חדש.

### **ייזום כתיבת נייר עמדה**

הצעה לכתיבת נייר עמדה תכלול לכל הפחות:

1. שם הנושא המוצע
2. הרציונל לכתיבת נייר העמדה
3. מטרת המסמך
4. קהל היעד
5. השאלות המרכזיות שבהן יעסוק המסמך
6. הצעה להרכב צוות הכותבים
7. לוח זמנים משוער
8. מקורות או מסמכי מפתח קיימים, ככל שישנם
9. הערכה האם נדרש שיתוף פעולה עם איגודים או בעלי מקצוע נוספים

ההצעה תובא לאישור הגורם המוסמך בעמותה טרם תחילת העבודה.

### **צוות הכותבים**

צוות הכותבים ייבחר בהתאם למומחיות הנדרשת לנושא, ולא רק בהתאם לתפקיד הארגוני של המועמד.

מנהלי פורומים, ועדות או קבוצות מקצועיות בעמותה אינם מהווים בהכרח את הבחירה האוטומטית להובלת נייר עמדה. הבחירה תתבסס בראש ובראשונה על מומחיות מקצועית, ניסיון, יכולת מתודולוגית והיעדר ניגודי עניינים מהותיים.

יש לשאוף לצוות כותבים המשלב ידע קליני, אקדמי, מחקרי ומתודולוגי, בהתאם לנושא.

ככלל, הכותבים יעמדו ברוב הקריטריונים הבאים:

#### **א. מומחיות בתחום**

- ניסיון של 3-5 שנים לפחות בפרקטיקה, מחקר, אקדמיה או מדיניות בתחום שבו עוסק נייר העמדה.
- היכרות מעמיקה עם הספרות המקצועית העדכנית.
- ניסיון מקצועי רלוונטי לנושא הספציפי של המסמך.

#### **ב. השכלה**

יש עדיפות לכותבים בעלי תואר מתקדם בתחום הרלוונטי.

ככלל, צוות הכותבים יכלול לפחות כותב אחד בעל PhD או תואר מתקדם מקביל בתחום, בהתאם לאופי הנושא.

במקרים שבהם קיימת מומחיות מקצועית יוצאת דופן ללא תואר כזה, ניתן לשקול חריגה, בכפוף לאישור הגורם המוסמך בעמותה.

#### **ג. ניסיון מחקרי ומתודולוגי**

יש עדיפות לכותבים בעלי ניסיון ב:

- פרסום מחקרים או סקירות בספרות מקצועית
- סקירות שיטתיות
- הערכת איכות מחקרים

- סינתזה של ראיות
- כתיבת הנחיות קליניות, ניירות עמדה או מסמכי קונצנזוס

צוות הכותבים יכול ללכל הפחות יכולת מספקת לביצוע הערכה ביקורתית של הספרות ולתרגום הראיות למסקנות מקצועיות.

### **הרכב רב-מקצועי**

בהתאם לנושא, יש לשאוף לשילוב אנשי מקצוע מדיסציפלינות שונות.

במקרים שבהם הנושא מערב תחומים רפואיים או מקצועיים נוספים, **תינתן עדיפות** לניירות עמדה הנכתבים בשיתוף עם מומחים רלוונטיים, כגון רופאים, אנשי מקצועות בריאות שונים, מומחי בריאות הציבור וכו'.

מטרת השילוב הרב-מקצועי היא להבטיח שהנייר יהיה רחב, מאוזן ורלוונטי ליישום במערכת הבריאות.

ככל האפשר, יש לשאוף גם לגיוון בין מסגרות העיסוק של חברי הצוות, כגון בתי חולים, קהילה, אקדמיה, מחקר ובריאות הציבור.

### **תפקידי צוות הכותבים**

#### **א. מוביל/ת נייר העמדה**

מוביל/ת נייר העמדה או guidelines יהיה/תהיה בעל תואר PhD לפחות, חבר/ת עמותת בתוקף ויהיה/תהיה אחראי/ת על:

- ניהול תהליך העבודה
- תיאום בין הכותבים
- עמידה בלוחות הזמנים
- תיאום המתודולוגיה
- ריכוז ההערות והגרסאות
- הכנת המסמך הסופי
- תיאום תהליך האישור בעמותה

#### **ב. מומחי תוכן**

ייבחרו 3-5 מומחי התוכן בלבד שיהיו אחראים על:

- גיבוש התוכן המקצועי
- איתור והערכת ספרות רלוונטית
- ניתוח הממצאים
- ניסוח המסקנות וההמלצות
- זיהוי פערים בידע

### **ניגודי עניינים ואתיקה**

כל חבר/ת בצוות הכותבים יחויב/תחויב להגיש הצהרה מלאה בדבר ניגודי עניינים רלוונטיים.

ההצהרה תכלול, בין היתר, קשרים מסחריים, פיננסיים, מחקרניים, מוסדיים, מקצועיים, קשרים עם חברות מזון, תוספי תזונה, תרופות או חברות מסחריות אחרות הרלוונטיות לנושא.

ניגודי עניינים משמעותיים העלולים לפגוע באמינות או בעצמאות נייר העמדה עשויים להוות עילה לאי-מינוי לתפקיד או להגבלת המעורבות בתהליך.

חברי צוות הכותבים יידרשו לשמור על סודיות בנוגע:

- לטיטות
- לדיונים פנימיים
- להערות של חברי הצוות
- למידע שהתקבל במסגרת תהליך הכתיבה
- להחלטות שטרם אושרו לפרסום

ככל שייקבע על ידי העמותה, חברי הצוות יחתמו על מסמך סודיות והצהרת ניגודי עניינים טרם תחילת העבודה.